

poldnevni pouk, da se morejo brezbrizno vdati privatnemu delu.

Eni bi se potem bavili s privatnim poukom, drugi bi šli v pisarne odvetnikov in različnih društev, tretji bi kaj pisali ter se bavili s književnim poslom itd. V tem grmu tedaj tiči zajec. Ali pri nas na Hrvaškem ni dosti takih učiteljev, pa mislim, da bi bilo neopravičeno, da zaradi interesa neznatne manjšine rušimo svojo vsednevno šolo. Pri nas je namreč večina kmetiškega učiteljstva, ki ne rabi teh popoldnevov, pa kakor se vsi učitelji ne bavijo in tudi ne morejo baviti s književnostjo — da bi tudi po peturnem pouku ne bili sposobni baviti se s težkimi književnimi študijami — tedaj res ne vem, kaj bi naši učitelji delali vsak dan popoldne. Nekateri mislijo nadalje, da bi se učitelji ta čas mogli baviti s svojo ekonomijo. No, ta strašna učiteljska ekonomija sestoji iz koščka vrta, nekoliko čebelic, časih nekaj živalic itd., a to je itak posel za družico učiteljevo. Drugega dela na selih učitelj nima, a da se peča z ekonomijo, to je stara pesem, ker, kjer ni potrebnega kapitala, tam ni ekonomije, a naš učiteljski kapital je, hvala Bogu, tak, da z njim ne moremo ne živeti ne umreti, a kaj še, da bi ga vlagali v večja podjetja! (Tako je! Vsestransko pritrjevanje.)

(Konec.)

Društveni vestnik.

Štajersko.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo je imelo svoj redni letni občni zbor dne 19. novembra t. l. v Št. Janžu pri Korenu.

V svojem otvoritvenem nagovoru je načelnik poudarjal, da ga jako veseli, ker se je tuokrajno učiteljstvo skoraj polnoštevilno zbralo. Pozdravlja nanovo v naš okraj prišedšega g. Tušaka, učitelja v Mozirju, ki je takoj javil svoj pristop v društvo.

Po prečitanju zapisnika zadnjega zborovanja se je isti odobril, nakar je zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu, g. Kelc, poročal o delovanju te korporacije. Obširno in jedrnato poročilo je jako ugajalo. Vsi navzoči (navzoče niso bile samo tri učne osebe) so soglasno pritrjevali govorniku ter njemu kakor tudi od okr. zastopa voljenemu nadučitelju g. Kocbeku soglasno izrekli zahvalo za trud in za vrlo zastopanje učiteljstva.

Nato je eden posetnikov sadne razstave v Radovljici poročal o tej kakor tudi o sadni razstavi v Düsseldorfu na Nemškem. Odkrito je izražal svoje nazore, hvalil dobre in grajal slabe lastnosti obeh razstav, ter podajal svoje misli o sadjereji sploh, osobito pa o sadjereji v našem okraju.

Gospod Kocbek je govoril o risanju po spominu in naravi. Razkazoval je množico risarij, ki jih je dobil od g. Tomašiča, nadučitelja v Trnjem pri Zagrebu, pa tudi risarije, ki so jih po tej metodi narisali učenci gornjegrajske šole, kjer so uvedli to metodo za poizkušnjo.

Vrlo zanimivo poročanje je zbudilo splošno zanimanje.

Tajnik je poročal o društvenem delovanju v minulem društvenem letu, blagajnik pa o računu. Društvo je imelo 67 K dohodkov in 60/32 K stroškov. Precej članov pa še ni plačalo letnine, oziroma ne popolnoma. Kje je vaš stanovski ponos? Trpke besede mi silijo v pero, pa rajši molčim, ker bi morda zopet bila kaka rahločuteča dušica razžaljena.

Volitev odbora ni izpremenila dosti. Soglasno so bili voljeni razen enega vsi stari odborniki.

Voljeni so bili sledeči gospodje: za načelnika Ivan Kelc, nadučitelj v Novi Štifi; za podpredsednika Franc Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu; za blagajnika Peter Wudler, nadučitelj na Ljubnem; za tajnika Ignacij Šijanec, učitelj v Gornjem gradu; za odbornika Ivan Klemenčič naduč. na Rečici, in Josip Terčak, nadučitelj v Ksaveriju

Prihodnje zborovanje se vrši meseca maja v Novi Štifi. Če bi pa slučajno bilo kaj posebnega med tem časom, se je pooblastilo načelnika, da skliče zborovanje tudi prej.

Književnost in umetnost.

Zvonček prinaša v zadnji letošnji številki to-le lepo vsebino: 1. Zvezda repatica. E. Gangl. Pesem. — 2. Božična povest. Ivo Danič. Romanca. — 3. Kočarjev Peter. Juraj Pangrac. Povest. — 4. Božično drevesce. Slika v barvotisku s pesemco. — 5. Stari konj. Mihael Levstik. Povest. — 6. Želja v pozni jeseni. Fran Zgur. Pesem. — 7. Ob tepežnici. Kompoljski. Povest. — 8. V domovino! Ivo Trošt. Povest s podobo. — 9. Mlademu slovenskemu učenjaku v spomin. Lad. Ogorek. Življenjepis s podobo. — 10. Simon Gregorcič. Lad. Ogorek. Življenjepis s podobo. — 11. Na polh! Kompoljski. Povest. — 12. Bogastvo. E. Gangl. Povest. — 13. Pouk in zabava. Veseli hribček. A. Kosi. Uglasbena pesem. — Otok, ki izginja. — Smeh je zdrav. — Port Artur. — Japonski otoki. — Najnovejša avstrijska bojna ladja. — Za oči. — Draginja želv. — Najdebelejše drevo na svetu. — Rešitev. — 14. Ob sklepu petega letnika.

Narodne pesmi. Naučno ministrstvo namerava izdati zbirko vseh narodnih pesmi vseh avstrijskih narodov. V to svrhu je bilo dne 26. pret. m. pri naučnem ministrstvu prvo oficijalno posvetovanje, ki so se ga med drugimi udeležili koncertni vodja Hubad iz Ljubljane, vseučiliški profesor dr. Ive iz Gradca in vseuč. prof. dr. Štrekelj iz Gradca.

Jeseniška Straža je naslov listu, ki je začel izhajati v Kranju, da brani slovenski Port Artur — gorenjske Jesenice — pred grabljivimi rokami usiljivih Nemcev.

Narodno pesem v ljudsko šolo! Ko sem pred štirimi leti v posebnem, javnem naznanilu in v prošnji sporočil cenjenemu učiteljstvu, da namenjam izdati »Narodne pesmi za ljudsko šolo« in ko sem vabil v dotičnem pozivu na sodelovanje, se je oglašil znani mi tovariš g. —m— z nasvetom, češ, naj jaz slične zbirke ne izdam, ker dobimo v kratkem nove čitanke, ki bodo provzročile nove pesmarice in ker bi zbirka nar. pesmi ne zadostila, marveč samo ovirala izdajo večje, oziroma cele pesmarice.*) Nadalje je dotični gospod tudi nasvetoval, naj se sestavljanja take pesmarice vobče ne lotim jaz, marveč nekdo drugi, a jaz pa da naj dotičniku izročim svoje gradivo itd.

Ker mi je mnogo do tega, da se prenese lepa pesem potom šole med narod in ker sem uverjen, da je skrbno sestavljena pesmarica jako velikega pomena za pevski pouk v ljudski šoli, zato sem uvaževal nasvet g. —m— a ter čakal, da se loti kateri zmožnejših tovarišev te naloge, in sicer v smislu, nasvetovanem po g. —m—u. Toda čakal sem zaman! Tri leta so minula; dobili smo tudi zaželjene nove čitanke (kar jih ni izišlo že prej, n. pr. Josin-Gangl), in ker mi ni znano, se li kdo bavi z mislijo, izdati novo pesmarico ali ne, zato sem se vendarle lotil jaz navedene naloge, čeprav sem si bil vsvesti, da je tako začetje trudapolno, težavno, pa tudi nevhvaležno. Dobro vedoč, da tako važni nalogi nisem sam kos, sem si pridobil lepo število odličnih sodelavnikov, katerih imena pričajo, da je gradivo v pesmarici dobro, napevi lepi in prikladni besedilu. Omenjam samo te-le gospode: Emil Adamič, Hinko Druzovič, dr. Gust. Ipavic, Ferd. Juvanec, Domicijan in Fran Serajnik.

Delo sem torej zasnoval, opiraje se na nasvet g. —m— a in na podlagi čitank, ki so sedaj v rabi. Toda — glej ga spaka: Oni g. —m—, ki je bil pred par leti mnenja, da bi zbirka samih narodnih pesmi ne zadoščala in da je treba izdati pesmarico na podlagi šolskih čitank, je sedaj svoje nazore v tej reči izpremenil tako, da mu gre sedaj v prvi vrsti le za to, da narodni napevi ne dobe novega, modernega besedila.

*) Primeri »Uč. Tov.« l. 1901, str. 57. in 58.!